

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 131 111/99-011043
Signatura: bm1cs106

Oblastní pracoviště č. 13
Okresní pracoviště Jeseník

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Česká Ves, okres Jeseník Makarenkova 414, 790 81 Česká Ves
Identifikátor ředitelství:	600 150 607
IZO školy:	102 680 221
Ředitel školy:	Mgr. Jaroslav Vudmaska
Zřizovatel:	Obec Česká Ves
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Jeseník
Termín inspekce:	24. - 25. května 1999
Inspektoři:	Mgr. Josef Konečný, Mgr. Vítězslav Navrátil, Mgr. Zonna Němcová
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, učební dokumenty, rozvrh hodin, podkladová inspekční dokumentace, tematické plány učiva, třídní knihy, učebnice, žákovské knížky, sešity, záznamy z laboratorních prací, kontrolní písemné práce, záznamy z kontrolních hospitací, výsledky přijímacího řízení na střední školy.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Základní údaje o škole:

Základní škola Česká Ves je zařazena v síti škol jako příspěvková organizace.

Škola sdružuje základní školu, školní družinu a školní klub.

Rada školy není zřízena.

Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola (v 1. - 7. ročníku)
a upravených učebních dokumentů čj. 18730/91-20 (v 8. - 9. ročníku).

Přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy

Ročník	Počet tříd v ročníku	Celkem žáků v ročníku	Z toho dívek	Počet integrovaných zdravotně postižených žáků
1.	2	32	14	0
2.	1	22	11	0
3.	2	38	19	2
4.	2	39	16	1
5.	2	51	23	4
6.	2	49	26	0
7.	2	50	22	0
8.	2	49	22	0
9.	2	47	20	0
Celkem	17	377	173	7

Hodnocení sledovaných jevů vychází z kontroly a hospitací ve vyučování v předmětech český jazyk, německý jazyk, matematika, fyzika, přírodopis a tělesná výchova.

1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

V roce 1997 byla škola velmi postižena povodněmi, při kterých byl zcela zničen sportovní areál, těžce poškozena tělocvična, bylo zaplaveno a zabahněno přizemí se skladovacími prostory s uloženými pomůckami, didaktickou a výpočetní technikou.

Pro výuku sledovaných předmětů má škola vzhledem k počtu žáků a ke zvolenému vzdělávacímu programu (VP) vhodné prostory. V současné době je již tělocvična v provozu i s novou lezeckou stěnou a moderně zařízenou posilovnou. Pro lehkou atletiku je zatím využíváno nevhodné škvárové hřiště patřící tělovýchovné jednotě. Po dokončení výstavby sportovního areálu a úpravy okolí školy budou prostorové a materiálně-technické podmínky pro výuku tělesné výchovy vynikající. Odborná učebna přírodopisu slouží současně jako kmenová třída. Nevhodné je uložení značné části učebních pomůcek společně s učebními pomůckami pro chemii. Umístění kabinetu přírodopisu v jiném pavilonu školy znesnadňuje využívání učebních pomůcek. Fond učebnic je dostatečně široký a odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Učební pomůcky jsou zastoupeny v míře umožňující plnit požadavky učebních osnov.

Odborné učebny českého jazyka a německého jazyka nejsou ve škole zřízeny. V jedné z kmenových učeben, kde probíhá nejvíce hodin německého jazyka, jsou soustředěny používané a alternativní učebnice, časopisy i pomůcky, které učitelka sama zhotovuje. Pro výuku předmětu český jazyk je škola dobře vybavena standardními pomůckami, méně vhodných a nových pomůcek je zatím pro literaturu. Učebnice pro jazykové vyučování a literaturu vyhovují přijatému vzdělávacímu programu. Pro předmět německý jazyk ve 4. - 9. ročníku nezajistila škola ucelenou učebnicovou řadu. Učební pomůcky pro tento předmět se postupně nakupují dle nabídky a finančních možností školy. Potřebnou audiovizuální techniku mají učitelky k dispozici a používají ji. Software, který již škola pro tyto předměty má, se dosud ve výuce neuplatňuje.

Matematika se vyučuje v kmenových učebnách, z nichž dvě jsou vybavením a výzdobou přizpůsobeny pro výuku tohoto předmětu. Pro fyziku je k dispozici odborná učebna, jejíž vybavení není úplné. Chybí rozvody vody, elektřiny, případně plynu do lavic a

zatemnění oken. V případě potřeby však lze laboratorní práce a hodiny zaměřené na experimentální činnost žáků konat v odborné učebně chemie, která má lepší vybavení. Pro oba předměty má škola odborné kabinety.

Vybavení učebními pomůckami je dostatečné, odpovídající požadavkům příslušných osnov. Část pomůcek je zastaralá a nepoužívaná. Učitelé je ve spolupráci s vedením školy modernizují a účelně využívají při výuce. Pro zvýšení názornosti zhotovují hodnotné vlastní pomůcky.

Didaktická technika je funkční a slouží v procesu výuky, zejména zpětný projektor, video a smyčkový projektor KP 8. Výpočetní technika je částečně využívána při výuce matematiky.

Fond učebnic a učebních textů není aktualizovaný pro zvolený VP. Žáci se převážně vyučují podle pracovních sešitů, které obsahem plně nekorespondují s osnovami VP a upravenými učebními dokumenty (UD). Nedostatek vhodných učebnic nahrazují učitelé dalšími materiály, které rozmnožují na kopírovacím přístroji. Žákům i učitelům je přístupná další studijní literatura v příručních knihovnách kabinetů.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti sledovaných předmětů jsou hodnoceny jako průměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Pracovní prostředí je pro žáky i učitele vhodné z hlediska prostorových podmínek, vybavení a vlastností. Pouze prašné škvárové hřiště nevyhovuje hygienickým podmínkám výuky tělesné výchovy.

Rozvrh hodin a přestávek je v souladu s příslušnými předpisy a pedagogickými zásadami. Vzhledem k rozsáhlým stavebním a pozemním úpravám relaxují žáci o přestávkách ve třídách a na chodbách.

Na relaxační uvolnění žáků v průběhu vyučování pamatovali učitelé ojedinele. Proti jejich únavě pozitivně působilo i časté střídání jejich pracovních činností. Jiné přetěžování žáků při výuce ani nadměrné zadávání domácích úkolů nebylo zjištěno.

Pitný režim škola nezajišťuje.

Psychohygienické podmínky jsou spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

S výjimkou německého jazyka je výuka sledovaných předmětů zajištěna učiteli s předepsanou pedagogickou a odbornou způsobilostí. Z celkového počtu vyučovacích hodin německého jazyka na 2. stupni je jen 25 % vyučováno kvalifikovaně.

Personální podmínky jsou vzhledem k odborné a pedagogické způsobilosti učitelů hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Časové dotace předmětů odpovídají učebním plánům jednotlivých ročníků. Česká školní inspekce zjistila na základě zápisů v třídních knihách a předložených tematických plánů učiva soulad s příslušnými učebními osnovami. V matematice je částečně učivo rozšířeno nad rámec osnov ve třídách, kde se učitelé při plánování řídili staršími učebnicemi a pracovními sešity. V 6. B třídě je učivo přírodopisu opožděno o tři týdny proti časovému plánu.

Učební osnovy jsou plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Český jazyk

Během inspekce byly provedeny kontrolní hospitace ve všech složkách předmětu český jazyk. Cílem hodiny jazykového vyučování bylo opakování probraného učiva. Vyučovací hodina s tradiční stavbou byla velmi málo efektivní z hlediska zapojení všech žáků třídy i získání zpětnovazebních informací o úrovni jejich znalostí a dovedností. Styl práce učitelky, její převažující monolog a nedostatek poskytovaného času pro přemýšlení o odpovědi, především pomalejších žáků, nepříspěly k žádoucí efektivitě vyučovacího procesu. Kladené otázky byly opakovaně zadávány určitým žákům a ostatní pak ztráceli možnost uplatnění. V hodině se projevila i věcná nesprávnost interpretace učiva.

Hodina slohu byla věnována procvičování velmi jednoduchých slohových útvarů, při němž žáci pracovali společně a nenáročně bez většího využití samostatné práce. Žákům byly ve velmi malé míře zadávány úkoly a pokládány otázky, získané poznatky byly učitelkou často jen deklarovány.

V hodině literatury pracovali žáci s básnickými texty. Vhodně řazenými formami práce s těmito texty se žáci aktivně učili rozumět významu a smyslu básní a pokoušeli se o vyjádření svého osobního postoje. Srovnáním jazyka básně, tématu, myšlenek aj. byli žáci učitelem vedeni k náročné diskusi a interpretaci uměleckého textu. Účelně byla využita i aktualizace učiva. Přímo ve výuce byla zajištěna zpětná vazba hodnocením aktivit jednotlivých žáků, která přispěla ke značné efektivitě i uspokojení z úspěšnosti.

Celkově je kvalita vyučování českého jazyka průměrná.

Německý jazyk

Hodiny s děleným vyučováním ve třídách 6., 7. a 8. ročníku odpovídaly svou strukturou a obsahem probíraného učiva vzdělávacím cílům, s nimiž byli žáci při zahájení výuky seznámeni, i jejich jazykovým schopnostem. Těm však učitelky nepřizpůsobily způsob zadávání úkolů a udělování organizačních pokynů, výuku řídily převážně česky. Zvolené formy práce většinou aktivně zaměstnávaly jednotlivé žáky a ostatním umožňovaly jen pasivní naslouchání a opisování vypracovaných úkolů z tabule. Efektivní vyučovací metody s dostatečně širokým prostorem pro samostatné a aktivní učení byly uplatněny jen v jedné vyučovací hodině. K dalším pozitivům vyučování patřil důraz na správnost zvukové podoby jazyka a průběžné sledování a hodnocení schopnosti porozumění a rozvíjení komunikativních dovedností. Vhodné střídání činností žáky stále aktivizovalo. Potřebná pozornost a dostatek času byly věnovány zadání a přípravě domácího úkolu. Ostatní hodiny postrádaly častější uplatnění metod s využitím dialogu mezi žáky a žákem a učitelem. Ani v jednom případě nebyl zřejmý při výuce a hodnocení individuální přístup a zohledňování žáků se specifickými vývojovými poruchami učení.

Sešity jsou vedeny jednotně, písemný projev žáků má průměrnou úroveň.

Frekvence hodnocení v žákovských knížkách je přiměřená vzhledem k charakteru předmětu a jeho tříhodinové týdenní dotaci. V některých případech však nevhodně převažuje hodnocení písemných projevů žáků.

Na základě zjištěných pozitiv a negativ je kvalita vyučování v německém jazyce průměrná.

Matematika

Všechny sledované vyučovací hodiny měly jasně stanoveny vyučovací cíle. Jim odpovídala struktura hodin, organizace a řízení výuky. S výjimkou jedné hodiny byly respektovány didaktické zásady, učitelky vytvářely dostatečný prostor pro individuální

potřeby a schopnosti žáků, samostatné učení a rozvoj aktivity. V jedné hodině bylo úspěšně využito prvků angažovaného učení. Ve všech hodinách bylo učivo interpretováno věcně správně. Žáci byli vedeni ke schopnosti je aplikovat a využívat i alternativních postupů. Ve většině hodin byl účelně využit čas, učitelky střídaly metody a formy výuky, pro zvýšení názornosti využívaly učebnice, učební pomůcky a didaktickou techniku. Organizace výuky ve třídě VIII. A neumožňovala všem žákům úspěšné uplatnění, použité formy a metody práce byly frontální, šablonovité, s převládajícím monologem učitele. Chyběla vnitřní motivace žáků, vytvoření prostoru pro rozvoj jejich aktivity a vyjadřování vlastních názorů. V ostatních hodinách měli žáci možnost pracovat individuálním tempem, učitelky jim pomáhaly při řešení úkolů, ověřovaly pochopení látky a využily zpětné vazby k hodnocení žáků a analýze chyb. V závěru hodin bylo prováděno shrnutí a zhodnocení práce třídy i jednotlivců.

Hodnocení žáků během vyučování bylo převážně pozitivní, učitelky oceňovaly především snahu a pokrok. Frekvence známek podle klasifikace v žákovských knížkách s výjimkou VIII. A třídy je přiměřená charakteru předmětu a je dostatečným zdrojem informací o prospěchu žáka.

Zápisy žáků do sešitů nejsou ve všech třídách jednotně vedeny, někteří učitelé je jen vidují a neopravují.

Předepsané písemné práce v matematice jsou opravovány a jejich hodnocení je v souladu s průběžnou klasifikací žáků v žákovských knížkách. Pro následné odstranění nedostatků chybí jejich analýza.

Vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky při vyučování byly pozitivní a vytvářely základní předpoklady pro dobré výsledky učení.

Kvalita vyučování matematiky je na základě sledovaných hodin hodnocena ČŠI jako spíše nadprůměrná.

Fyzika

Fyzika v 6. - 9. třídách je vyučována jednou odborně způsobilou učitelkou. Časová dotace předmětu je shodná s učebním plánem a obsahem učiva s učebními osnovami zvoleného VP a upravených UD. Stanovený výukový cíl hodiny byl vhodný a přiměřený k aktuálnímu stavu třídy. Učivo navazovalo na předcházející učivo. Výuka měla charakter laboratorní úlohy. Empirická složka poznávání byla posílena vlastnoručním prováděním pokusů, pozorováním a měřením. Při pomalejším tempu získali žáci během vyučování znalosti a dovednosti v žádaném rozsahu. Učivo bylo prezentováno srozumitelně a věcně správně. Otázky a pokyny učitelky byly orientovány na cíle s průběžným ověřováním, zda žáci učivu porozuměli. Ve volbě metod a forem převládal frontální způsob práce s menší komunikací žáků. Projev, styl a řízení výuky byly promyšlené. Činnost žáků - pokusy, pozorování, měření a jeho tabelární zpracování, skupinová práce - byly adekvátní předmětu, tématu i věku žáků.

Při výuce bylo využito v dostatečné míře laboratorních pomůcek pro práci ve dvojicích a zpětného projektoru. Opomenuta byla práce s učebnicí a jako neúčelné se jevilo diktování textu, který je uveden v učebnici.

Z hlediska vhodnosti a účelnosti využitých pomůcek, spojení výkladu s pokusy, s pozorováním a měřením, uplatněním prvků polytechnizace a odborné i didaktické kvality učitelky byla efektivita hodiny vynikající.

Kvalita vyučování hodiny fyziky je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Přírodopis

Výukové cíle ve sledovaných hodinách byly stanoveny v souladu s učebními osnovami. Struktura hodin umožňovala uplatnění žáků při samostatné práci. Zvolené didaktické formy a metody nebyly dostatečně efektivní. Žáci nebyli průběžně motivováni a aktivizováni. Požadavky na žáky ze strany učitelky byly málo náročné. Skupinové práce a diferenciaci učiva podle schopnosti žáků nebylo využito. Hodiny postrádaly časový prostor pro závěrečné shrnutí a hodnocení.

Laboratorní práce jsou prováděny v souladu s časovým plánem, záznamy z nich mají jednotnou úpravu, ale nejsou důsledně kontrolovány a opravovány. Malá pozornost je věnována písemnému projevu a úpravě sešitů. V žákovských knížkách převládají známky z testů a písemného zkoušení, což neodpovídá pojetí vzdělávacího programu, který počítá s využitím různorodých forem hodnocení žáků.

Výuka přírodopisu měla průměrnou úroveň.

Tělesná výchova

Procvičované prvky lehké atletiky byly v souladu s učebními osnovami. Vyučující jasně stanovili výukové cíle a v závěru hodin zhodnotili jejich plnění. Promyšlená stavba hodin a organizace vyučování odpovídaly věku žáků a probíranému učivu. Méně závažné organizační nedostatky byly s učiteli projednány. Zvolené metody a průběžné hodnocení žáky většinou pozitivně motivovaly a aktivizovaly. Vyučovací čas byl efektivně využitý. V jedné hodině učitelka nezvládla nevhodné chování několika žáků.

Kvalita vyučování tělesné výchovy je celkově hodnocena jako spíše nadprůměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Chování žáků během vyučování bylo kultivované. Projevovali smysl pro spolupráci, samostatnost a odpovědnost. Většina žáků se dovedla rychle soustředit a orientovat na splnění úkolů, při komunikaci dodržovala dohodnutá pravidla.

Písemný projev žáků je po stránce formální i obsahové na průměrné úrovni. Výsledky učení podle samostatné práce jsou vcelku pozitivní, žáci prokázali znalost probraného učiva a dovednost vědomostí užít při řešení příkladů a zadávaných úkolů. Vztah žáků k předmětům a k vyučujícím byl kladný, většina z nich pracovala se zájmem. V jedné hodině přírodopisu však projevovali žáci malý zájem a jen někteří s učitelkou aktivně spolupracovali. Ústní komunikace, písemné projevy, pamětní znalosti a schopnost jejich aplikace pozorované při opakování učiva a samostatné práci měly průměrnou úroveň. V tělesné výchově se žáci účastnili vyučování se zájmem a aktivně zvládali procvičované prvky lehké atletiky. Získané cvičební dovednosti byly u žáků na průměrné až spíše nadprůměrné úrovni. Ve třídě IX. A několik chlapců nezvládlo náročnost běžeckého výcviku a otevřeně dávalo najevo nespokojenost. Svým neukázněným chováním narušovali průběh vyučování.

Vysoké procento žáků 9. tříd bylo přijato ke studiu na střední školy.

Žáci se zapojili aktivně do soutěží a olympiád, v některých dosáhli i výrazných úspěchů.

Výsledky vyučování jsou hodnoceny jako průměrné.

ZÁVĚRY

- Prostorové a materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti umožňují plnit vzdělávací program školy.
- Psychohygienické podmínky výuky vyhovují potřebám žáků.
- Výuka německého jazyka není dostatečně personálně zajištěna.
- Realizace učebních osnov je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem školy.
- Úroveň vzdělávání ve sledovaných předmětech je spíše nadprůměrná.
- Výsledky vyučování vykazují pozitiva a negativa v rovnováze.

Na základě posouzení kontrolovaných úseků činnosti školy mají podmínky a průběh vzdělávání spíše nadprůměrnou úroveň.

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Mgr. Vítězslav Navrátil v. r.

členové týmu Mgr. Josef Konečný v. r.

Mgr. Zonna Němcová v. r.

V Jeseníku dne 28. května 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzal dne 1. května 1999

razítko

Podpis ředitele školy Mgr. Jaroslav Vudmaska v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Obec Česká Ves	1999-06-15	131 132/99
Školský úřad: Jeseník	1999-06-15	131 133/99

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly doručeny.